

گزارش اختصاصی پنجره ایرانیان از نشست خبری سندیکای صنایع آلومینیوم ایران

انحصارگرایی در صنعتی که متولی ندارد!

رئیس هیات مدیره سندیکای صنایع آلومینیوم:

■ گلایه از تخلف برخی شرکت‌های بالادستی

رئیس سندیکای صنعت آلومینیوم کاهش عرضه این محصول در بورس کالا، واردات دوباره شمش‌های صادراتی، انحصارگرایی و گران‌فروشی شرکت‌های بالادستی را سبب تعطیلی برخی واحدهای تولیدی پایین‌دستی اعلام کرد.

هوشنگ گودرزی در نشست خبری سندیکای صنایع آلومینیوم ایران افزود: متأسفانه بخش بالادستی آلومینیوم که محدود است به تعهدات خود برای عرضه محصولات در بورس کالا عمل نمی‌کند.

رئیس سندیکای صنعت آلومینیوم گفت: متأسفانه صنایع بالادستی آلومینیوم به‌طور نادرست واگذار و خصوصی‌سازی شد و این صنعت در انحصار افرادی محدود قرار گرفت. این افراد با ادعای اینکه واحد تولیدی آن‌ها در مناطق آزاد قرار دارد از عرضه محصول در بورس کالا خودداری و اقدام به صادرات می‌کنند که البته ارزش صادراتی را نیز در سامانه نیما عرضه نمی‌کنند.

رئیس سندیکای آلومینیوم ایجاد انحصار را اصلی‌ترین مشکل صنعت آلومینیوم کشور خواند و گفت: عده‌ای به‌جای فروش شمش آلومینیوم در بورس، محصولشان را در بازار آزاد و ب

پنجره ایرانیان؛ نشست خبری سندیکای صنایع آلومینیوم ایران عصر روز سه‌شنبه ۶ شهریورماه ۹۷ با حضور رئیس، دبیر و تعدادی از اعضا در محل دفتر سندیکا برگزار شد. به گزارش خبرنگار پنجره ایرانیان، نشست خبری سندیکای صنایع آلومینیوم ایران با حضور هوشنگ گودرزی، رئیس، ابوالفضل رضایی، دبیر و آریا صادق نیت حقیقی، عضو سندیکای صنایع آلومینیوم ایران و جمعی از اصحاب جراید و نشریات در محل دفتر این سندیکا برگزار شد. در این نشست که به‌منظور بررسی عمده‌ترین مشکلات روزها و ماه‌های اخیر صنعت آلومینیوم مانند نوسانات ارزی، دستورالعمل عرضه آلومینیوم در بورس کالا، انحصارگرایی شرکت‌های بالادستی، نداشتن متولی و سرمایه‌گذار، زد و بندهای سیاسی در واگذاری کارخانه‌ها، صادرات شمش آلومینیوم و... ترتیب داده شده بود، نقطه نظرات هیات رئیسه سندیکا برای انتشار در رسانه‌ها بیان شد.

به گفته اعضای سندیکا، یکی از مهم‌ترین مشکلات صنعتگران آلومینیوم این است که صادرات شمش آلومینیوم با قیمتی پایین‌تر از عرضه آن در داخل انجام می‌شود که به صنایع پایین‌دستی کشور صدمه زده است. علاوه بر این دولت سرمایه‌گذاری کافی در این بخش ندارد و به دلیل موانع در نقل و انتقالات بانکی و قوانین بی‌ثبات، سرمایه‌گذاران خارجی وارد صنعت آلومینیوم نمی‌شوند که مجموعه این شرایط باعث شده میزان تولید آلومینیوم در کشور پایین باشد.

اقیمت پایین می‌فروشند که باعث می‌شود فروش تولیدکنندگانی که در بورس محصولاتشان را عرضه کرده‌اند کم شود. به این شکل این فروشندگان زیان‌ده می‌شوند و انحصارگران محصول شرکت‌های زیان‌ده را می‌خرند و به این شکل انحصار ایجاد می‌شود.

■ صنعت آلومینیوم متولی ندارد

هوشنگ گودرزی که در سال‌های اخیر همواره بر نداشتن یک متولی مشخص و قوی برای صنعت آلومینیوم کشور تاکید داشته است، تصریح کرد: دولت بر عرضه تولیدکنندگان آلومینیوم در داخل نظارت نمی‌کند. این در حالی است که با بخش خصوصی مشورت می‌شود اما هیچ‌کدام از پیشنهادها اجرایی نمی‌شوند.

وی ضمن اظهار تاسف از تعطیل شدن صنایع پایین‌دستی گفت: درخواست ما شفافیت است؛ یعنی عرضه مستمر و بر اساس تولید داخلی باشد؛ پایین یا بالا بودن قیمت چندان مهم نیست.

رئیس سندیکای آلومینیوم گفت: پیشنهاد این سندیکا که مشخص بودن میزان عرضه و قیمت پایه و همچنین نظارت بر میزان تقاضا است، در جلسات با دولت مطرح شده اما هیچ‌یک اجرا نشده است.

گودرزی همچنین در ادامه با بیان اینکه مصوبه جدیدی که برای سندیکا ارسال شده بدون توجه به پیشنهادهای اعضای سندیکا نوشته شده است، گفت: دستورالعملی که توسط ایمیدرو تهیه شده کپی دستورالعمل صنایع آهن و مس است؛ این در حالی است که این صنایع کاملاً متفاوت هستند زیرا مواد اولیه مس کاملاً وارداتی است اما در آلومینیوم برخلاف ادعای تولیدکنندگان بخش بالادستی که می‌گویند ۹۸ درصد مواد اولیه تولید آلومینیوم وارداتی است، حدود ۲۵ تا ۲۸ درصد قیمت تولید یک شمش آلومینیوم مربوط به بخش انرژی است که به‌طور کامل از داخل کشور تامین می‌شود.

وی یادآوری کرد: بر اساس برآوردها صنعت آلومینیوم می‌تواند با صادرات ۴۰ درصد از تولید داخل ۱۰۰ درصد مواد اولیه مورد نیازش را تامین کند و می‌توان ۶۰ درصد تولید آلومینیوم را به بازارهای داخلی عرضه کرد که در عمل این‌طور نیست.

■ انتقاد از عدم عرضه در بورس

رئیس سندیکای آلومینیوم اضافه کرد: پارسال مجموعه تولید داخل آلومینیوم ۳۳۷ هزار تن بود؛ درحالی‌که میزان مصرف داخلی ۳۷۳ هزار تن است و بر اساس نیاز مصرف‌کنندگان داخلی پیشنهاد کردیم برای استمرار تولید بخش پایین‌دستی و ثبات بازار دست‌کم هر هفته پنج هزار تن شمش و ۲ هزار تن بیلت از طریق بورس کالا عرضه شود تا نیاز داخل به‌طور کامل رفع شود اما متأسفانه بخش بالادستی هیچ‌گاه به این توافق عمل نکرده است.

■ تعطیلی واحدهای تولیدی

هوشنگ گودرزی که خود به‌عنوان یک مسئول در بخش پایین‌دستی این صنعت فعالیت می‌کند ادامه داد: صنایع پایین‌دستی آلومینیوم در تامین مواد اولیه دچار مشکل شده‌اند و پول و نقدینگی لازم برای تامین سرمایه در گردش واحدهای خود را ندارند. به همین دلیل شماری از این واحدها تعطیل شده است یا با ۱۰ تا ۱۵ درصد ظرفیت کار می‌کند. به‌تازگی برخی واحدهای تولیدی ناچار شده‌اند کارکنان خود را به مرخصی اجباری تابستانی بفرستند.

■ دلالی و گران‌فروشی؛ معضلات همیشگی

رئیس سندیکای صنعت آلومینیوم از فعالیت دلالان در بورس کالا پس از نوسان نرخ ارز خبر داد و گفت: پیش‌ازاین ۳۲ شرکت برای خرید آلومینیوم ثبت‌نام کرده بودند اما پس از آغاز نوسان نرخ ارز شمار آن‌ها به ۱۶۷ شرکت افزایش یافت. دلالاتی که آلومینیوم را از بورس کالا با دلار ۴۲۰۰ تومانی خریده‌اند از هر تریلی حدود ۸۰ میلیون تومان معادل یک پژو سود کسب کرده‌اند.

گودرزی با انتقاد از گران‌فروشی تولیدکنندگان بالادستی در داخل کشور گفت: مجتمع‌های تولید آلومینیوم محصولات خود را با قیمت ارزان‌تر به خریداران ترکیه‌ای می‌فروشند که آنها نیز پس از عملیات تکمیلی، محصولات خود را به عراق و سایر کشورها که بازار سنتی ایران را تشکیل می‌دهند صادر می‌کنند. به گفته وی، این موضوع باعث محدود شدن بازارهای صادراتی ایران شده است.

■ سود آلومینیومی‌ها از محل پرمیوم

گودرزی با بیان اینکه مطابق مقررات باید ۷ هزار تن مواد اولیه صنایع آلومینیوم از جمله شمش از سوی شرکت آلومینیوم ایران و مجتمع آلومینیوم مهدی از طریق بورس کالا

عرضه شود، گفت: این موضوع در حالی تاکنون صورت نگرفته که در صنایع بالادستی آلومینیوم، مواد اولیه با دلار ۴۲۰۰ تومانی به هیچ وجه وجود ندارد. وی افزود: در حال حاضر فرمول خرید آلومینیوم از بورس کالا مطابق با آنچه برای فولاد و مس از سوی وزارت صنعت تعیین شده به فعالان این بازار ابلاغ شده، در حالی که سقفی برای قیمت‌ها وجود ندارد. بر اساس این فرمول قیمت بر مبنای نرخ آلومینیوم در بورس فلزات لندن ضربدر ضریب پرمیوم ۱.۱ ضربدر نرخ ارز رسمی بانک مرکزی یعنی ۴۲۰۰ تومان تعیین شده که انجام معامله بر مبنای این فرمول عملیاتی نیست.

■ واردات شمش‌های صادراتی

این مقام مسئول با اشاره به عدم عرضه شمش آلومینیوم در بورس کالا از سوی مجتمع المهدی پس از واگذاری آن تا به امروز گفت: بنا بر مستندات سندیکای صنایع آلومینیوم، مجتمع آلومینیوم المهدی سال گذشته از طریق شرکت فروآلیاژ گنو معادل ۵۸ هزار و ۷۲۰ تن از شمش خود را از کشور امارات وارد کرده است. در این فرایند معلوم نیست سازمان توسعه

قدر مسلم با تجمیع صنایع بالادستی و پایین‌دستی و توسعه آن‌ها می‌توان امیدوار به رشد آن‌ها بود، اما وقتی عرضه مواد اولیه آلومینیوم در ایران که به اشخاص معدودی منتهی می‌شود و همواره در پایین‌دست صنعت تعداد زیادی از بنگاه‌ها نیازمند مواد اولیه هستند، محدودیت عرضه و همین‌طور فقر نقدینگی در گردش برای استمرار تولید حیاتی خواهد بود. رئیس هیات مدیره سندیکای صنایع آلومینیوم با اشاره به آمار ۳۰ هزار تنی موجودی انبارهای کارخانه‌های آلومینیوم ایران و مجتمع المهدی گفت: این ظرفیت می‌تواند حداقل ۳۰ شرکت بزرگ کشور را بچرخاند که در صورت اتصال بالادستی و پایین‌دستی صنعت آلومینیوم به یکدیگر، نیاز به مواد اولیه و کارکرد کارخانه‌ها با ۲۰ درصد ظرفیت اسمی کنار خواهد رفت.

به گفته گودرزی طی سه سال گذشته همواره بر سر عدم عرضه محصول از سوی مجتمع آلومینیوم المهدی در بورس کالا و یا عرضه‌های مداوم این مجتمع در بازار آزاد باقیمت کمتر از بورس باهدف ایجاد دامپینگ (بازار شکنی) اعتراض بوده، اما از ابزارهای نظارتی در

این زمینه استفاده نشده است. ایمیدرو نیز با وجود علم به این اعتراض‌ها اما قادر به دریافت مطالبات خود از مالک این مجتمع نیست.

■ محموله‌های عجیب شب عید و چشم بسته ناظران

وی با اشاره به گزارش شورای رقابت تصریح کرد: در این گزارش آمده طی شش ماهه سال ۹۶ فروش دو شرکت مجتمع المهدی و طرح هرمزال از طریق یک شخص انجام شده است. این در حالی است که با توجه به گزارش‌های حسابرسی شده این شرکت، در ۲۰ اسفندماه و در یک نوبت، ۱۵ هزار تن شمش آلومینیوم به فروش رفته در حالی که تمامی کارخانه‌های تولیدی صنایع آلومینیوم در این دوره زمانی تا آخر فروردین‌ماه در تعطیلی به سر می‌برند. در این گزارش‌ها این معامله جزو فروش به حساب آمده اما چک آن همچنان پرداخت نشده و با قیمت‌های پارسال حواله می‌شود.

گودرزی دلیل بروز این مشکلات را ناشی از فرایند ناقص خصوصی‌سازی در ایران، مکانیسم‌های فرسوده بازرسی، انحصار و در نهایت تمامیت‌خواهی انحصارگران دانست و گفت: امید می‌رود با ورود مجتمع‌های آلومینیوم سالکو و آلومینیوم جاجرم به عنوان

صادرات، سازمان مالیاتی و گمرک و دیگر نهادهای نظارتی چه اقدام نظارتی انجام داده‌اند. وی با اشاره به نامه‌نگاری‌ها با مجلس شورای اسلامی، شورای رقابت و شکایت‌های مطرح‌شده، عنوان کرد: طی سه سال گذشته از طریق نامه‌نگاری با سازمان بازرسی کل کشور و حتی با وجود حکم شورای رقابت مبنی بر لزوم عرضه محصولات آلومینیومی در بورس کالا، اما همچنان هیچ اقدام موثری برای رسیدگی به این وضع صورت نگرفته و تنها به اخذ جریمه ۲۰۰ میلیون تومانی بسنده شده است. این جریمه اندک که معادل با هزینه دو وانت برای آلومینیوم است در برابر توزیع ۱۰ هزار تنی شمش آلومینیوم در بیرون از مکانیسم بورس کالا یک شوخی است.

■ خطر انحصار در صنعت آلومینیوم

گودرزی یادآور شد: از زمان واگذاری مجتمع آلومینیوم المهدی و طرح هرمزال، همواره سندیکای صنایع آلومینیوم در نحوه واگذاری این مجتمع نه به خاطر واگذاری به بخش خصوصی، بلکه به خاطر خطر انحصار در صنعت آلومینیوم و پافشاری بر سر استمرار و تأمین نظارت‌ها باهدف پهنه کردن عرضه و تقاضا فعال و منتقد بوده است.

تأمین کننده پودر آلومینا، بازار آلومینیوم به تعادل نسبی خود دست یابد و تحت نظر دولت فرایند عرضه و توزیع کالا انجام شود.

وی با اشاره به مشکلات فرایند تولید در وضعیت کنونی، گفت: درحال حاضر مجبور به تأمین ۴۰۰ تن شمش آلومینیوم بدون اعلام قیمت نهایی در بیرون از بورس کالا هستیم، چراکه واسطه معتقد است پس از تولید و انجام کار، قیمت تعیین خواهد شد. باید عرضه مستمر مواد اولیه بر اساس حجم پیشنهاد شده از سوی تولیدکننده تبیین شود، منتهی شرایط کنونی به گونه‌ای است که انکار سیستم نظارتی وابسته به دولت منافع موجود را به اشخاص دیگری با وضع دستورالعمل‌های غیر کاربردی انتقال می‌دهد.

عضو هیات مدیره سندیکای صنایع آلومینیوم:

■ نظارت وزارت صنعت بر بورس کالا ضعیف است

آریا صادق نیت حقیقی، عضو هیات مدیره سندیکای صنایع آلومینیوم نیز با انتقاد از نحوه نظارت‌ها در توزیع مواد اولیه از سوی وزارت صنعت در بورس کالا و لزوم جلوگیری از بروز انحصار در عرضه و تقاضا یادآور شد: طی ۴ هفته که باید ۲۸ هزار تن مواد اولیه در بورس کالا توزیع می‌شد، تنها سه هزار تن محصول آلومینیوم با شرایطی عرضه شده که ضمن حذف محدودیت سقف قیمت‌ها، با درخواست عجیب کارگزاری‌ها مواجه می‌شوید مبنی بر اینکه تنها در صورت درج سفارش ۲۵ هزار تومانی برای هر کیلو شمش آلومینیوم امکان خرید وجود دارد در غیر این صورت آن را از دست می‌دهید. در عین حال سقف مقداری خرید که پیش‌ازاین یکصد تن بود باهدف کنار زدن دلال‌ها درحال حاضر به ۲۰۰ تن افزایش یافته است.

وی با بیان اینکه خرید شمش آلومینیوم تنها برای اشخاصی که دارای کوره ذوب هستند، کاربرد دارد، عنوان کرد: این امکان وجود دارد که تولید ورق آلومینیوم با ارزش افزوده به خوراک زنجیره دیگری از تولید تبدیل شود، این در حالی است که به دلیل نقد بودن معاملات در بورس کالا همواره امکان تأمین مواد اولیه برای کارخانه با توجه به سرمایه در گردش ضعیف وجود ندارد و مجبور به تأمین مواد اولیه از طریق واسطه‌ها است.

■ ۳۷۰۰ تومان اختلاف قیمت شرط ملاقات با واسطه

حقیقی افزود: بعدها به دلیل شکاف قیمتی به وجود آمده میان بازار آزاد و بورس کالا، هر شخصی که دارای پروانه بهره‌برداری از سوی وزارت صمت بود برای خرید محصول نام‌نویسی می‌کرد و به‌این ترتیب به هر خریدار معادل با ۵ تن شمش آلومینیوم می‌رسید. برای هر کوره ذوب آلومینیوم روزانه ۶۰ تن شمش آلومینیوم مصرف می‌شود که به‌تبع آن به‌طور هفتگی معادل با ۴۲۰ تن آلومینیوم نیاز است. از این میزان تنها معادل با ۲۰ تن از طریق بورس کالا تأمین و مابقی از طریق بازار آزاد خریداری می‌شود که متوسط اختلاف قیمتی موجود در هر کیلوگرم ۳۷۰۰ تومان است. به عبارتی واسطه‌ها در فرایند معامله این رقم را در مقایسه با قیمت‌های موجود در بورس کالا و همچنین با توجه به عدم تأمین کالای موردنیاز از خریداران به‌عنوان OVER معامله مطالبه می‌کنند.

■ دور زدن‌های قانونی وزارت صمت

وی با بیان اینکه عرضه محصولات بر مبنای ارز ۴۲۰۰ تومانی در بورس کالا یک جوک برای دولت و صاحبان صنایع است، گفت: در حالی این قیمت را مبنای تعیین نرخ دستوری در بورس کالا عنوان می‌کنند که خودشان آن را قبول ندارند و می‌گویند ارز ۴۲۰۰ تومانی دستور رئیس‌جمهور بوده و نمی‌توانیم به آن دست بزنیم، اما پرمیوم را تغییر می‌دهیم بر این اساس مبنای قیمت ۴۲۰۰ تومان است اما با سقف باز قیمت‌ها به بازار اعلام می‌شود.

عضو سندیکای صنایع آلومینیوم افزود: در تمامی مصوبات راه فرار و دور زدن قوانین گنجانده شده و برای عده‌ای معلوم‌الحال که گویی منافع و آسایش آن‌ها ارجحیت بیشتری به فعالیت کارخانه‌های پایین‌دستی دارد نرخ کف قیمت تعیین نمی‌شود و با اگر عرضه‌ای در بازار صورت نگیرد، هیچ ضمانت اجرایی برای برخورد با متخلف وجود ندارد.

حقیقی در پایان گفت: فرمول قیمت‌گذاری مس و فولاد در حالی برای آلومینیوم کپی‌برداری می‌شود که بر مبنای نرخ بورس فلزات لندن اما پرمیوم ۲۰۶ دلاری تعیین می‌شود. این فرایند تنها هدیه دادن ۴۸ دلاری برای هر کیلو آلومینیوم به رقبای خارجی است، چراکه شمش آلومینیوم ایرالکو و المهدی که به کشور ترکیه صادر می‌شود، معادل یک‌پنجم پرمیومی است که به تولیدکنندگان داخلی ارائه می‌شود.